

Školení pro dobrovolníky s onkologickým zaměřením

(Amelie, o.s.- Mgr. Šárka Slavíková, MUDr. Michaela Chrdlová)

Občanské sdružení Amelie je sdružení odborníků, kteří poskytují psychosociální pomoc onkologicky nemocným a jejich blízkým. Amelie má pobočky v Praze, Rakovníku a Olomouci. Centra Amelie nabízejí individuální konzultace s psychoterapeutem, sociálním pracovníkem a skupinové aktivity zaměřené na prožitek, sdílení, podporu a změnu životního stylu. Centrum Amelie v Praze poskytuje registrovanou sociální službu, sociálně aktivizační služby a odborné sociální poradenství.

Sdružení registruje již pět let akreditovaný dobrovolnický program u MV podle zákona č.198/2002Sb. o dobrovolnické službě. Dobrovolnický program Amelie je od svého počátku zacílen na onkologickou problematiku a zahrnuje dobrovolnickou činnost v nemocnicích na onkologických klinikách a dobrovolníky v Centrech Amelie. V současné době pracujeme na novém projektu „Dobrovolní poradci“ pro onkologickou problematiku ve Středočeském kraji. Dobrovolní poradci budou pracovníci obce, městských úřadů, kteří budou schopni onkologicky nemocným v dané oblasti cíleně poradit, kam se mohou se svými specifickými problémy spojenými s těžkým onemocněním obrátit.

Všichni budoucí dobrovolníci musí projít odborným školením Amelie. Po odeslání přihlášky společně s motivačním dopisem absolvuje každý adept dobrovolnictví individuální ústní pohovor s koordinátorem dobrovolníků a supervizorem, během kterého se orientačně zjišťují osobnostní předpoklady a motivace stát se dobrovolníkem. Snažíme se touto cestou minimalizovat možné komplikace, které by narušily průběh školení a zcela nevhodní zájemci jsou ještě před zahájením kurzu vyřazeni.

Školení dobrovolníků je 3 denní a obvykle se odehrává v Institutu onkologie a rehabilitace Na Pleši. Školení je hrazeno z dotací MZ ČR a MV ČR, přičemž účastníci si přispívají na stravu a ubytování. Počet účastníků je většinou 15-20. Pro absolvování kurzu a získání osvědčení je třeba aktivní účast, splnění 18ti výukových hodin a vyplnění závěrečného hodnotícího dotazníku.

Na metodickém zajištění všech postupných aktivit v rámci dobrovolnického programu se podílí metodička Amelie, podle platných metodických postupů a legislativních norem.

Obsahem školení je:

1. Vzájemné seznámení účastníků a nastavení očekávání od školení
2. Vymezení dobrovolnického programu, pozice dobrovolníka na onkologických pracovištích, role dobrovolníka a její hranice v nemocnici u lůžka, na ambulanci a v Centru Amelie
3. Práva a povinnosti dobrovolníka
4. Psycho-onkologické otázky a obranné a adaptační mechanismy v jednotlivých fázích onkologické léčby
5. Tabu v onkologii a setkávání se smrtí
6. Struktura nemocnic, práva pacientů, systém podpůrné a následné péče v ČR
7. Diagnostika a léčba nádorových onemocnění v ČR
8. Sociálně zdravotní problematika onkologicky nemocných
9. Struktura Center Amelie
10. Osobní meze dobrovolníka v různých situacích - modelové hry zaměřené na situace, se kterými se dobrovolníci mohou setkat
11. Prohlídka onkologického oddělení a ozařoven s výkladem zaměstnanců
12. Závěrečné zhodnocení školení formou dotazníků a předání certifikátu

Po absolvování dobrovolnického kurzu je dobrovolník znovu osloven koordinátorem, společně vytvoří na základě vzájemné dohody náplň zamýšlené dobrovolnické činnosti, určí rozsah hodin a formu spolupráce, kterou společně s nastavenými právy a povinnostmi potvrdí v dobrovolnické smlouvě.

Nedílnou součástí péče o aktivní dobrovolníky jsou pravidelná supervizní setkání, která jsou nejen důležitá, ale pro dobrovolníky na základě podpisu smlouvy také závazná. Supervize se pravidelně účastní všichni dobrovolníci, kteří docházejí na lůžková oddělení, ambulanci nebo jsou aktivní v centru, přítomný je i koordinátor a supervizorka, která setkání vede. Setkání jsou realizována pravidelně po šesti týdnech vždy po dvou hodinách. Přispívají především k včasnému rozpoznání a podchycení možných problémů, ať již v oblasti komunikace se zdravotníky, tak v oblasti samotné dobrovolnické aktivity a kontaktu s nemocnými. Díky tomu je možné najít adekvátní řešení problému tak, aby nebyla ohrožena činnost dobrovolníka, ale i samotný pacient. Dále slouží k rozšíření informací a nápadů pro rozvoj dobrovolnické aktivity. Také je zajištěn pravidelný kontakt s koordinátorem a v případě potřeby jsou k dispozici individuální konzultace se supervizorem.

Školení odborně zajišťuje celý tým Amelie svými profesemi. Konkrétně ředitelka, koordinátorka dobrovolníků, metodička, psychoterapeutka, sociální pracovnice a lékařka.

Dobrovolnickým programem dosud prošlo 101 vyškolených dobrovolníků se zaměřením na onkologickou problematiku. Z toho 46 dobrovolníků aktivně působí na onkologické klinice 1. LF VFN Praha, 1. interní klinice hemat-onkologie VFN Praha, onkologické klinice FN Olomouc a také v centrech Amelie v Praze, Olomouci a Rakovníku. 14 dobrovolníků bylo vyškoleny pro jiné dobrovolnické programy v rámci dobrovolnických center v Brno, Liberci, Praze a dalších. 20 aktivních členů patientských organizací v rámci celé ČR. 3 zástupci odborníků (pastorační pracovníci, vedoucí dobrovolnických programů). 18 absolventů školení se aktivně nezapojilo.

Amelie, o.s. realizuje ještě další vzdělávací programy a to školení pro patientské organizace sdružující onkologicky nemocné a akreditované vzdělávací aktivity pro nelékařské zdravotnické pracovníky.

Během jara 2011 se Amelii, o.s. uskutečnily 3 školení pro členy patientských organizací, které se věnují onkologicky nemocným. Dvě školení se uskutečnila v Praze a poslední v Olomouci. Školení úspěšně absolvovalo celkem 29 účastníků, z toho 27 žen a 2 muži, kteří získali potvrzení o účasti. Cílem školení bylo pomoci aktivně zapojeným členům patientských organizací rozvíjet možnosti podpory onkologicky nemocným a zároveň udělat něco, pro upevnění své role v organizaci a tím zlepšit její organizaci a fungování. Školení zároveň umožnilo setkat se s druhými s podobnými zkušenostmi a vyslechnout si odborníky z různých oblastí, kteří aktivně pracují s onkologicky nemocnými.

V říjnu 2011 se v Centru Amelie v Praze uskutečnilo školení pro nelékařské zdravotnické pracovníky akreditované u České asociace sester. Účastníci školení vzdělávací akci hodnotili pozitivně a v rámci školení se Amelii podařilo navázat spolupráci s některými onkologickými klinikami.

V současné době se chystáme akreditovat vzdělávací programy na MPSV pro pracovníky v sociálních službách a sociální pracovníky s psychosociální tematikou pro onkologicky nemocné. V praxi vidíme tuto problematiku, vzhledem ke stoupajícímu počtu onkologicky nemocných, jako velmi potřebnou, protože na trhu je podle našeho průzkumu takových vzdělávacích programů nedostatek.

Amelie, o.s.

Šaldova 15, Praha 8, 186 00

www.amelie-os.cz